

Rīga, 2024. gada 2.septembrī

Vides pārraudzības valsts birojam

Rūpniecības ielā 23,

Rīgā, LV-1045

Iesniegums par plānotā vēja parka “Vecumnieki” un saistītās infrastruktūras būvniecības ieceri Bauskas novada Vecumnieku pagastā

Atbilstoši likuma par Ietekmes uz Vidi novērtējuma likuma 4. pantam un 1. pielikuma 26 prim punktam, MK noteikumu Nr. 18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 2. punktam un Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma 7. pantam

Ierosinātāja nosaukums: SIA “Enery Latvia”

Reģistrācijas numurs: 40203489770

Juridiskā adrese: Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013

Tālruna numurs: +371 26 802 720

Elektroniskā pasta adrese: office.riga@enery.energy martins.berzins@enery.energy

- 1. Paredzētās darbības (objekta) nosaukums:** Vēja parka “Vecumnieki” un saistītās infrastruktūras būvniecība Bauskas novada Vecumnieku pagastā
- 2. Informācija par paredzētās darbības fizisko pazīmju aprakstu, t.sk. informācija par apjomu, darbības vietas sagatavošanu pirms paredzētās darbības uzsākšanas, izmantojamo tehnoloģiju veidiem, nepieciešamajiem infrastruktūras objektiem:**

SIA “Enery Latvia” (*turpmāk tekstā – Ierosinātāja*) ir starptautisks atjaunīgās enerģijas projektu attīstītājs un investors, kas iecerējis izbūvēt vēja parku Bauskas novada Vecumnieku pagastā. Vēja parkā “Vecumnieki” ir plānots izbūvēt līdz 10 jaunākās paaudzes lielas jaudas vēja elektrostacijas, kuru kopējā jauda varētu sasniegt 80 MW.

Uzsākot vēja parka plānošanu, Ierosinātāja ir identificējusi teritoriju, kas ir potenciāli piemērota šādas ieceres īstenošanai, uzrunājusi un vienojusies ar zemes īpašniekiem par viņu iesaisti vēja parka attīstības ieceres īstenošanā, tomēr ņemot vērā to, ka ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā var tikt atklāti apstākļi, kas liek mainīt sākotnējo ieceres risinājumu un, iespējams, apmēru, Ierosinātāja ietekmes uz vidi novērtējumu vēlas veikt plašākā teritorijā (*turpmāk tekstā – izpētes teritorija*), lai nodrošinātu labākā iespējamā vēja parka izbūvi dabas aizsardzības un sabiedrības veselības aizsardzības kontekstā (skat. 1. attēlu).

Lai gan šobrīd ir aplēsts izbūvējamo staciju skaits un kopējā parka jauda, tomēr konkrēts izbūvējamo staciju skaits tiks noteikts ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā, ņemot vērā normatīvo aktu prasības staciju izvietojumam, vides un dabas ekspertu vērtējumu par vēja parka izbūves iespējām izbūves iespējām.

Plānojot vēja parka teritoriju, ir ņemts vērā tuvāko ciemu – Beibežu, Misas (apmēram 1,6 km attālumā) un Vecumnieku (apmēram 2,3 km attālumā) izvietojums. Analizējot iespējamās vēja elektrostaciju izvietojuma risinājumus izpētes teritorijā, vērā tiek ņemts ne tikai ciemu un lielāku apdzīvotu vietu novietojums, bet gan katra dzīvojamā ēka, no kurām vēja

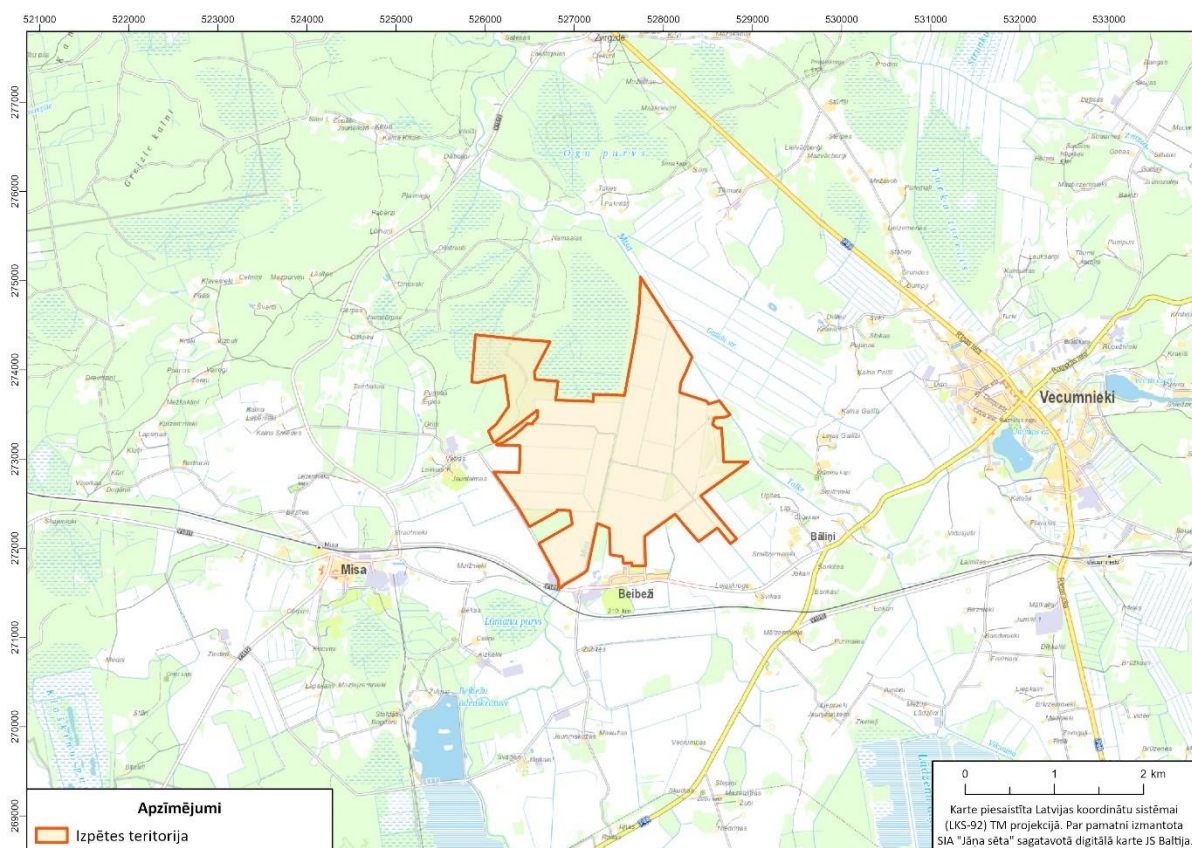
elektrostacijas jāatvērza vismaz 800 m attālumā. Izpētes teritorijas novietojumu un platību ietekmē arī jau līdz šim apzināto dabas vērtību atrašanās vietas. Izpētes teritorijas platība ir 821 ha.

Izpētes teritorijā iekļautas 17 zemes vienības un to daļas, kuru saraksts pievienots iesnieguma 1. pielikumā. Vēja elektrostacijas un ar tām saistītā infrastruktūra tiks izbūvēta tikai tajās zemes vienībās, ar kuru īpašniekiem būs panākta vienošanās par staciju vai ar tām saistītās infrastruktūras izbūvi.

Ierosinātāja šobrīd vēl nav izvēlējusies kādu konkrētu vēja elektrostaciju modeli, kas varētu tikt izbūvēts plānotajā parkā. Stacijas modeļa izvēli lielā mērā noteiks gan ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti, gan konkrētā modeļa ražošanas potenciāls, gan tā būvniecības izmaksas. Ietekmes uz vidi novērtējuma laikā ir paredzēts vērtēt un salīdzināt tādu dažādu jaunāko modeļu kā piemēram *Enercon*, *Vestas*, *Siemens-Games*, *General Electric* vai *Nordex* piemērotākos risinājumus. Visu iepriekš minēto ražotāju jaunākajiem modeļiem ir vairākas kopīgas raksturiezīmes, kas nozīmīgas paredzētās darbības raksturošanai:

- katras stacijas nominālā jauda ir ap 7 MW;
- augstākie pieejamie vēja elektrostaciju torņi var sasniegt vai pat pārsniegt 175 m augstumu;
- vēja elektrostaciju rotora diametrs var sasniegt vai pat pārsniegt 170 m;
- augstākais iespējamais kopējais stacijas augstums var sasniegt pat 260 m.

Lai nodrošinātu saražotās elektroenerģijas nodošanu kopējā tīklā, tiks izbūvēta jauna apakšstacija, kā arī elektropārvades līniju tīkls. Plānojot kabeļu līnijas novietojumu, tiks ņemts vērā Enerģētikas likuma 21. pants, kas paredz, ka jaunu energoapgādes komersantu objektu ierīkošana veicama, pēc iespējas izmantojot ceļa zemes nodalījuma joslas atbilstoši likuma "Par autoceļiem" 18. panta nosacījumiem.

1. attēls. Plānotā vēja parka "Vecumnieki" izpētes teritorija

Plānots, ka piekļuve plānotajam vēja parkam būvniecības un ekspluatācijas laikā tiks nodrošināta pa valsts vietējo autoceļu V1011 Pārslas-Misa-Šarlotes un V1012 Zvirgzde-Misa-Dāviņi, pašvaldības autoceļiem, kā arī jaunizbūvētiem pievedceļiem, kuru novietojums tiks precizēts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izstrādes laikā. Pirms plānoto vēja elektrostaciju uzstādīšanas ir paredzēts no jauna izbūvēt vai vietām pārbūvēt staciju uzstādīšanai un ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru – pievedceļus, laukumus, enerģijas pārvades līnijas. Precīzs plānoto pievedceļu, kā arī citu infrastruktūras objektu izvietojums un tehniskie raksturlielumi tiks noteikti ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā, izvērtējot esošo ceļu tīklu, jaunu ceļu un cita veida infrastruktūras izbūves nepieciešamību, to izbūves iespējas un iespējamo ietekmi uz vidi, tajā skaitā uz izpētes ietvaros un iepriekš konstatētajām dabas vērtībām.

3. Atbilstība teritorijas plānojumam

Saskaņā ar Vecumnieku novada teritorijas plānojuma 2013.-2025. gadam¹ (*turpmāk – Teritorijas plānojums*) funkcionālā zonējuma karti, vēja parka izpētes teritorijā ietilpst zemes vienības, kurās plānotā (atļautā) izmantošana ir lauku (L) un mežu (M) teritorijas. Atbilstoši Vecumnieku novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem vēja elektrostaciju būvniecība ir atļauta lauku (L) un mežu teritorijās (M).

Vecumnieku novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 106. punktā ir ietvertas šādas prasības vēja elektrostaciju, kuru maksimālais augstums ir lielāks par 20 m un kuru jauda pārsniedz 20 kW, izvietošanai:

¹ Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis?documents=open#document_104

106.1. minimālais attālums no vēja elektrostacijas drošības aizsargjoslas ārējās robežas līdz dzīvojamai ir 300 m;

106.2. vēja elektrostacijas drošības aizsargjosla neiesniedzas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā un, izvērtējot atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un saistībā ar to izdoto normatīvo aktu prasībām, nerada nelabvēlīgu ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju;

106.3. ir ievērotas Aizsargjoslu likuma, likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un citu normatīvo aktu prasības attiecībā uz vēja elektrostaciju izvietojumu.

Nepieciešams ņemt vērā, ka 2023. gadā ir uzsākta jauna teritorijas plānojuma izstrāde, tādējādi aktuālā informācija tiks atspoguļota ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā.

4. Informācija par būtiskajiem vides aspektiem, no kuriem izriet paredzētās darbības ietekme uz vidi, to raksturojums un novērtējums

4.1. Sabiedrības veselība un drošība

Nozīmīgākās fizikālās ietekmes, kas ir atzītas par būtiskām vai noteiktos apstākļos potenciāli būtiskām, vai arī traucējošām vēja parku ekspluatācijas kontekstā, ir troksnis, tai skaitā zemas frekvences troksnis, mirgošanas efekts un vides risks, kas līdzās ar citām ietekmēm, detalizēti tiks vērtētas ietekmes uz vidi novērtējuma laikā.

Vides troksnis vēja elektrostaciju kontekstā lielākoties būs mazsvarīgs vides faktors, jo Latvijā ir noteikti minimālie attālumi, kādos vēja elektrostacijas drīkst izbūvēt no dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorijām, proti, pat viscajāko tirgū pieejamo vēja elektrostaciju radītais troksnis 800 m attālumā no to uztādīšanas vietas vairumā gadījumu būs krietni zemāks par normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem. Zemas frekvences troksnis nav regulēts Latvijas normatīvajos aktos, tomēr pēdējā desmitgadē veiktajos ietekmes uz vidi novērtējumos vēja parkiem tas ir atzīts par nozīmīgu sabiedrības veselību apdraudošu faktoru. Veicot vēja parka “Vecumnieki” ietekmes uz vidi novērtējumu, zemas frekvences troksni būs viens no pētāmajiem vides faktoriem.

Mirgošanas efektu rada rotora spārnu kustība, tiem periodiski aizsedzot sauli un veidojot kustīgas ēnas uz zemes un dažādu objektu virsmas. Arī mirgošanas efekts nav regulēts Latvijas normatīvajos aktos, bet tiek vērtēts ietekmes uz vidi novērtējuma procesos, lielākoties izmantojot Vācijā izstrādātās rekomendācijas ietekmes vērtēšanai un noteiktās robežvērtības par pieļaujamo mirgošanas efekta ietekmes laiku. Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu vēja parkam “Vecumnieki”, mirgošanas efekta ietekme tiks vērtēta.

Vēja elektrostacijas un vēja parki ir paaugstināta riska objekti, kas tehnisku defektu, nepareizas ekspluatācijas un uzturēšanas, vai ārēju faktoru iedarbības gadījumā var izraisīt negadījumus vai avārijas, līdz ar to nepieciešams novērtēt iespējamus negadījumus un riskus, kas saistīti ar vēja staciju rotora lāpstiņu apledojuumu, mehāniskiem bojājumiem, elļošanas sistēmas defektiem un ugunsgrēkiem. Novērtējuma sagatavošanas laikā tiks aprēķināti drošības attālumi no vēja elektrostacijām līdz jutīgām teritorijām un nepieciešamības gadījumā tiks piemēroti pasākumi, lai riskus samazinātu līdz pieļaujamam līmenim vai novērstu.

4.2. Aizsargājamās dabas teritorijas un ietekme uz dabas vērtībām

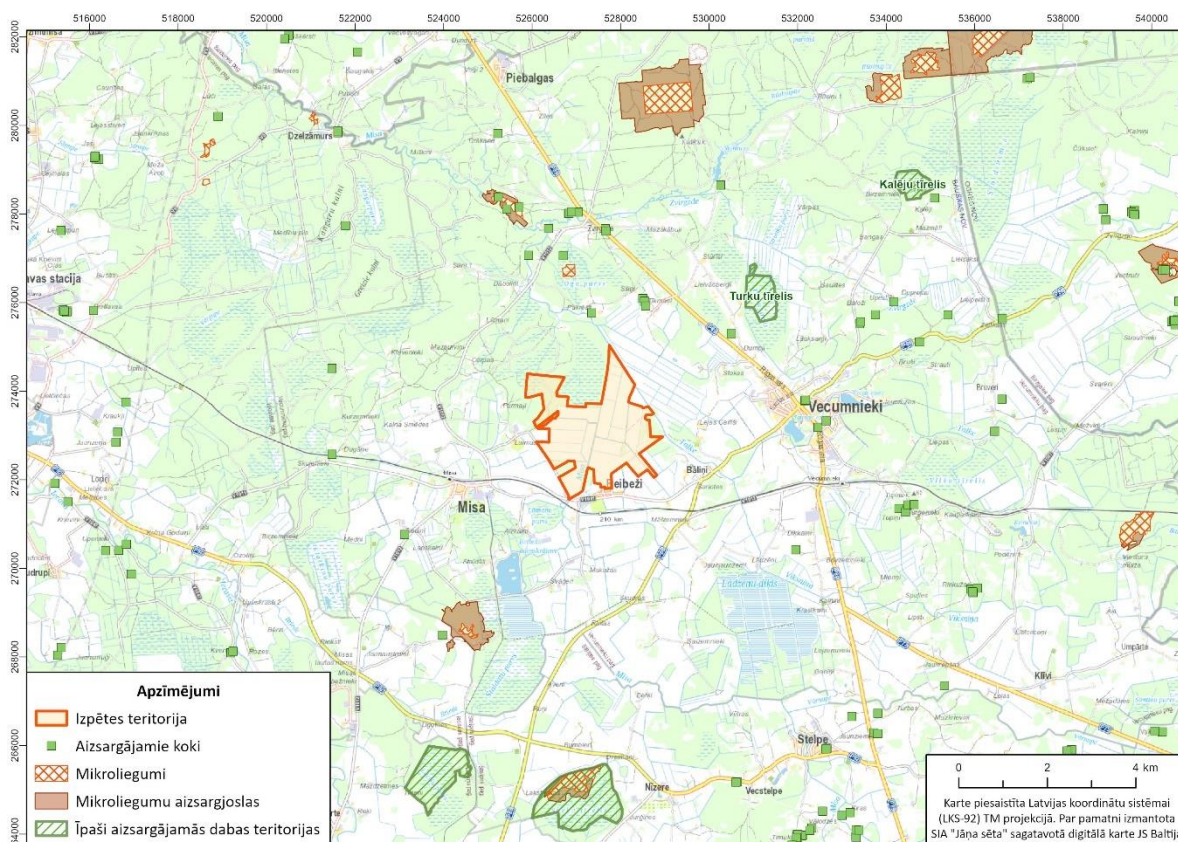
Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” publicēto informāciju vēja parka izpētes teritorijas tuvumā (aptuveni 3,1 km attālumā austrumu/ziemeļaustrumu virzienā) atrodas īpaši aizsargājama dabas teritorija – dabas liegums Turku tīrelis. Ziemeļaustrumu virzienā no vēja parka izpētes teritorijas (aptuveni 7,5

km attālumā) atrodas dabas liegums “Kalēju tīrelis”. Dienvidrietumu/dienvidu virzienā no vēja parka izpētes teritorijas (aptuveni 6,1 km attālumā) atrodas dabas liegums “Birzes purvi”. Plānotā vēja parka apkārtnē atrodas vairāki mikroliegumi, kas veidoti ar mērķi aizsargāt īpaši aizsargājamās sugas vai biotopus. 1. tabulā uzskaitīti mikroliegumi, kas atrodas līdz 10 kilometru attālumā no izpētes teritorijas. Izpētes teritorijā nav zināmi un reģistrēti īpaši aizsargājami koki (dižkoki). Informācija par plānotā vēja parka izpētes teritorijas tuvumā esošajām dabas teritorijām attēlota 2. attēlā.

1. tabula. Izpētes teritorijai tuvākie mikroliegumi

ML kods	Mikroliegumā esošā aizsargājamā suga vai biotops	Attālums no izpētes teritorijas, km
888	Trīspirkstu dzenis	1.75
1911	Melnalkšņu staignājs	8.73
1910	Melnalkšņu staignājs	8.37
884	Mazais ērglis	3.45
2621	Ūpis	6.05
2489	Smiltāju zālāji	7.37
2947	Mazais ērglis	9.32
3019	Mazais ērglis	3.56
2173	Jūras ērglis	9.41
1708	Mednis	9.99
1755	Mednis	5.27
165	Mednis	9.17
1973	Melnaiss stārķis	8.18

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izpētes teritorijā un tās apkārtnē sastopamās dabas vērtības padziļināti pēta dabas eksperti, kuriem jānovērtē plānotā vēja parka ietekmi uz dabas vērtībām un, ja nepieciešams, jāsniedz priekšlikumus ietekmju mazināšanai.

2. attēls. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas paredzētās darbības piegulošajā teritorijā

4.3. Ainavas kvalitāte un kultūras mantojums

Vēja parku ietekme uz ainavu ir būtisks aspekts, īpaši vietās ar dabisku vai maz pārveidotu ainavu. Teritorijas plānojumā ir noteiktas vērtīgas ainavu teritorijas, taču tuvākā vērtīgā ainava ir noteikta relatīvi tālu – Mēmeles upe pie Lietuvas robežas. Teritorijas plānojumā noteiktas prasības kultūras mantojuma saglabāšanai, kas attiecas uz kultūras pieminekļa atbilstošas vides un ainavas saglabāšanu. Tāpat arī pēc Latvijas Kultūras kanona tuvākā ir Zemgales līdzenuma ainava², kas nodēvēta par ikonisku Latvijas zemkopības ainavu.

Vēja parku būvniecības kontekstā ne mazāk nozīmīgs aspekts, kas tiek vērtēts ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā, ir plānotās ieceres ietekme uz kultūras mantojumu. Vēja parka izpētes teritorijā neatrodas valsts aizsargāti kultūras pieminekļi.

Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, tiks vērtēta paredzētās darbības ietekme uz ainavu, kā arī kultūrvēsturiskajiem objektiem plānotā vēja elektrostaciju parka apkārtnē.

4.4. Piesārņotas vietas un paaugstināta riska objekti

Atbilstoši Valsts Vides dienesta izveidotās Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmas (PVPS) iekļautajai informācijai, vēja parka izpētes teritorijā (dienvidu robežā) atrodas potenciāli piesārņota vieta P/S "Beibeži" degvielas bāze (reģ. Nr. 40948/3629).

² Pieejams: <https://kulturaskanons.lv/archive/zemgales-lidzenuma-ainava>

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts" tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts atrodas Iecavas stacijā, aptuveni apmēram 11,4 km attālumā no izpētes teritorijas.

4.5. Virszemes ūdensobjekti

Plānotā vēja parka izpētes teritorija atrodas Lielupes upju baseinu sateces apgabalā. Plānotā vēja parka teritorijā atrodas Mīsas (ūdens saimnieciskā iecirkņa kods 3842) un Taļķes (kods 38428) ūdensteču sateces baseini. Izpētes teritorija galvenokārt atrodas meliorētās lauksaimniecības zemes teritorijās.

Iesniegumā uzrādītā informācija ir patiesa un atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Ar cieņu,
SIA "Enery Latvia" valdes locekle

Erika Ščiogoleva

***ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU***

1. pielikums. Vēja parka "Vecumnieki" izpētes teritorijā ietilpstošās zemes vienības

Nr.	Kadastra apzīmējums	Kadastra numurs	Nosaukums
1	40940040039	40940040039	Vecumnieki VM Laimas (379. kvartāls)
2	40940100001	40940100001	Laimas
3	40940100127	40940100009	Pļaviņas
4	40940100105	40940100023	Saktas
5	40940100023	40940100023	Saktas
6	40940100026	40940100025	Beibeži-18
7	40940100163	40940100052	Virši
8	40940100068	40940100068	Laimītes
9	40940100078	40940100078	Pārupnieki
10	40940100153	40940100153	Grietas
11	40940100154	40940100155	Dūmakas
12	40940100164	40940100165	Lielkamenes
13	40940100167	40940100168	RCE Lauki
14	40940100054	40940100169	Jaunvirši
15	40940100014	40940110021	Drukas
16	40940110043	40940110042	Kalnāres
17	40940110072	40940110072	Līcīši